

Oktober 2025

Rupel.blad

WANDELTIP: Langs de boorden van de Rupel

Magazine voor leden
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar

COLOFON

Rupel.blad is het driemaandelijks magazine voor de leden van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek.

Lid worden

Stort 38 euro op bankrekening:
BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt
Dan bent u lid tot einde 2026
U ontvangt 4 keer/jaar Natuur en
4 keer/jaar Rupel.blad

Rupel.blad

Leden van andere Natuurpuntafdelingen,
die Rupel.blad wensen te ontvangen,
storten 9 euro/jaar op rekening: BE70 0013
5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften

Kunnen gedaan worden op rekening:
BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt,
mededeling 3796 Rupelstreek of 3718
Aartselaar, vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

Contact Natuurpunt Rupelstreek

Erik De Keersmaecker: 0476/39.19.94
info@natuurpuntrupelstreek.be
www.natuurpunt.be/rupelstreek

Contact Natuurpunt Aartselaar

Luk Smets: 0477/66.94.32
info@natuuraartselaar.be
www.natuuraartselaar.be

Natuur.huis de Paardenstal

Boomsestraat 221 Niel
Bushalte de Lijn (Hellegat) - Lijn: 29A
In de periode oktober 2025/april 2026 enkel
de eerste zondag van de maand open, telkens
van 13u tot 17u
Info: 0486/10.50.80 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

Nieuwsbrieven en Blogspots

Natuurflits

Digitale nieuwsbrief met actueel nieuws over
de activiteiten van Natuurpunt Aartselaar.
Aanmelden: stuur een mail naar :
luk.smets@telenet.be

Rupel.bericht

Digitale nieuwsbrief van Natuurpunt
Rupelstreek
Aanmelden: stuur een mail naar:
info@natuurpuntrupelstreek.be

Kern Boom-Rumst:

facebook.com/NatuurpuntBoomRumst

Vormgeving Rupel.blad: Fried Happaerts
Oplage: 1.810 ex.

Cursus Vogels kijken 2024-2025 bijna afgelopen

Zaterdag 11 oktober wordt de cursus Vogels kijken 2024-2025 in Natuur.huis de Paardenstal afgesloten met een slotmoment, waar we samen met de deelnemers gaan terugblikken op een jaar lang samen naar vogels kijken. Niet minder dan 12 info-avonden, 5 bustochten, een boottocht, 5 dagexcursies, 2 avondexcursies en een heuse vogelkijkmarathon gingen aan dit slotmoment vooraf. Aan de bustochten en de boottocht konden ook externe vogelkijkers deelnemen.

Tijdens de laatste excursies kwam regelmatig de vraag naar voor, of er een vervolg komt op deze vogelkijkcursus, eventueel met een nieuwe vogelkijkcursus. Voorlopig hebben we nog geen antwoord op deze vraag. Het organiseren van een jaarcursus Vogels kijken vraagt immers een groot engagement van Peter, Wouter en van mezelf. Anderzijds geeft het ook een grote voldoening om het enthousiasme bij de deelnemers te zien, waarvan sommigen bij de start nauwelijks iets van vogels afwisten.

Een grote voldoening merken we ook bij Nel en Jan, die met z'n beiden elke maand een vogelkijkwandeling rondom het Noordelijk eiland en om de 2 maanden een vogelkijkwandeling omheen het GGG Batenbroek organiseren. Elke keer opnieuw mogen ze naar een mooie opkomst van geïnteresseerde vogelkijkers kijken.

Wat maakt dat onze vogelkijkcursussen en vogelkijkwandelingen zo'n succes hebben?

De reden is wellicht vrij duidelijk, naar vogels kijken en steeds beter de soorten kunnen herkennen maakt mensen gelukkig. Mensen hoeven zelfs niet deel te nemen aan vogelkijkcursussen of vogelkijkwandelingen om gelukkig te worden

van het kijken naar vogels.

Steeds meer mensen plaatsen voedertafels en nestkastjes in hun tuinen en richten hun tuinen natuurvriendelijker in. Dat stemt ons uiteraard gelukkig, vooral omdat we dankzij de campagne Behaag natuurlijk een stevig steentje hebben bijgedragen aan het natuurvriendelijker maken van voor- en achtertuinen. Ook dit najaar loopt de campagne en kan je tot 24 oktober een bestelling plaatsen.

Heb je interesse kijk dan even op de website: Meer bit.ly/behaag-rupelstreek
Woon je in Aartselaar, dan kan je een bestelling plaatsen via: www.natuuraartselaar.be/behaag

Woon je in één van de 5 Rupelgemeenten, dat kan dan via: bit.ly/rupel-behaag-bestel
Mijn verhaal over het vogels kijken zou niet volledig zijn, zonder jullie attent te maken op een jaarlijks weerkerend fenomeen, namelijk de najaarstrek van miljoenen vogels van de broedgebieden in het noorden naar de overwinteringsgebieden in West- en Zuid-Europa en Afrika. De eerste zomervogels zijn intussen reeds vertrokken, doortrekkers passeren en andere soorten vinden hier een winterverblijf. Geniet ervan...

*Erik De Keersmaecker,
voorzitter Natuurpunt Rupelstreek*

Memorabel vogelkijkmoment in de Groene Jonker – foto: Wouter Van Assche

Cover: Eekhoorn - foto: Fons Van den heuvel

Het zijn drukke tijden voor dit kleine zoogdiertje, want nu zijn ze druk bezig met het aanleggen van een voedselvoorraad voor de winter. Vooral in de vroege ochtend of in de namiddag kan je eekhoorns vaak door tuinen en bossen zien rennen, zoekend naar voedsel om hun wintervoorraad aan te vullen. Noten en zaden verstoppen ze tussen boomwortels of onder de grond. In tegenstelling tot wat veel mensen denken, houden eekhoorns geen winterslaap. Ze blijven actief op zoek naar voedsel, alleen tijdens heftige regen en storm schuilen ze in hun nest, hoog in een boom.

Behaag natuurlijk – de Rupelstreek en Aartselaar zoemen...

Behaag...Natuurlijk krijgt dit jaar met de actie: de Rupelstreek en Aartselaar zoemen, een bijzonder mooi toemaatje!

Je kan opnieuw tegen een voordelige prijs haagplanten, struiken, fruitbomen, gevelplanten en bijenhotelletjes aankopen. Het aanplanten van streekeigen bomen en struiken, het plaatsen van bijenhotelletjes en het blijvend promoten om onze tuinen vogel- en dus ook bijen- en vlindervriendelijker in te richten heeft zonder twijfel enorm veel leven in grote en kleine tuinen gebracht.

Door struiken en bomen aan te kopen via Behaag natuurlijk worden wilde bijen al goed geholpen. Deze planten voorzien in het voorjaar de bijen van het nodige voedsel. Maar wat als je ook je sierborder of terras bijvriendelijk wil maken? Welke planten moet je dan kopen?

Bestellen?

Woon je in gemeente Aartselaar

Info en uiterlijk tot 24 oktober online bestellen via www.natuuraartselaar.be/behag

Woon je in gemeenten Boom, Hemiksem, Niel en Schelle

Info en bestellen uiterlijk tot vrijdag 24 oktober en via het online formulier: bit.ly/rupel-behaag-bestel

Schrijf het totaalbedrag over op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek met vermelding: Behaag 2025 + naam gemeente en naam besteller.

Opmerking: Je bestelling is pas definitief als je een bevestiging hebt ontvangen.

Woon je in gemeente Rumst

Info en bestellen uiterlijk tot vrijdag 24 oktober via het online formulier www.rumst.be/behag

Betaling op rekening BE31 0682 4337 5855 met vermelding: Behaag 2025, samen met de naam en adres besteller. Je bestelling is definitief na ontvangst van de betaling.

WANNEER AFHALEN?

Vrijdag 28 november

Gemeente Aartselaar: Technisch Centrum, Oudestraat 8, tussen 18u en 19u30

Gemeente Boom: Ecohuis 't Kleibrood, 's Herenbaan 129, van 10u30 tot 11u30

Gemeenten Niel/Schelle: parking gemeen-tehuis Schelle, via Leopoldstraat, van 15u tot 16u

Zaterdag 29 november

Gemeente Hemiksem: gemeentemagazijn, G. Gilliotstraat 50, van 10u30 tot 11u

Gemeente Rumst: gemeentemagazijn Korte Veerstraat 43 Terhagen, van 12u30 tot 15u

Verder in dit nummer — oktober 2025

Cursus Vogels kijken 2024-2025 bijna afgelopen	2
Behaag natuurlijk – de Rupelstreek en Aartselaar zoemen...	3
Al 31 jaar op stap voor de zwaluwen	4
Marternetwerk INBO een stand van zaken	6
Laat broedgeval torenvalk in nestkast Lazarusstraat Rumst	7
Vrijwilligers Natuurpunt Rupelstreek in actie	8
Wandeltip: Langs de boorden van de Rupel	10
Zwartkopmeeuwen volgen: een jokari of toch maar een kleuring?	12
Bezoek aan het VOC van Malderen	13
Te koop - Natuur.kalender 2026	14
Op verkenning met een avontuurlijke doerugzak in het Cleydaelbos!	14
We "BioBlitzen" er op los	15
Agenda Aartselaar	16
Agenda Rupelstreek	18
De wolf in het magazine Zoogdier en in Natuur.huis de Paardenstal	20

Geopark Schelde Delta

De Vlaams-Nederlandse Delta is een uniek gebied. De geologische ontstaansgeschiedenis, de rijke cultuurhistorie, het voortdurende gevecht met het water en het leven met het water is overal tastbaar. Elke plek vertelt haar eigen verhaal en draagt zo bij aan de identiteit van het Schelde-estuarium.

Meer info: www.schelledelta.eu

SCHELDE DELTA

Nationaal Park Scheldevallei

In Nationaal Park Scheldevallei wisselt machtige riviernatuur af met pittoreske dorpen en restanten van het industrieel erfgoed. Met rivieren die opnieuw bezwommen worden door een 50-tal vissoorten, met daarbij ook de legendarische fint of meivis. Tijdens de herfst- en wintermaanden vertoeven er honderden watervogels, terwijl de lente garant staat voor een enorme vogelrijkdom in de schorren en waterrijke natuurgebieden.

NATIONAAL PARK
scheldevallei

Al 31 jaar op stap voor de zwaluwen

Tijdens de voorbije lente- en zomermaanden wandelden we weer langs straten en pleinen om het aantal bewoonde nesten van huiszwaluwen te tellen, fietsten we langs boerderijen en paardenstallen voor het tellen van boerenzwaluwen. Om kolonies van oeverzwaluwen op te sporen fietsten we langs de dijken van de Rupel en de Schelde. Op de helling van het natuurgebied Kleiputten Terhagen speurden we met een telescoop naar het aantal bewoonde nestgangen in een steile wand van een oude kleigroeve.

Huiszwaluw

Opnieuw topcijfers voor de huiszwaluw

Huiszwaluwen zijn in ons land te vinden vanaf half april tot midden september. Van nature bouwen ze hun komnesten onder een richel, in de hoek van een raam of onder een dakgoot. Of ze nemen hun intrek in één van de vele tientallen kunstnesten, die we in de periode 2010-2015 hebben geplaatst. Om te merken dat ze terug in het land zijn, zouden we zelfs het huis niet uit moeten gaan. Sommige bewoners van de zwaluwstraten in Boom en Rumst zijn zo enthousiast dat ze ons ergens eind april spontaan een berichtje sturen: de zwaluwen zijn terug.

Met een totaal van 279 nesten halen we dit jaar opnieuw een schitterend resultaat en zijn we bijzonder tevreden dat het werk dat we toen hebben geleverd mooie resultaten oplevert. In die periode hebben we in samenwerking met Regionaal Landschap Rivierenland, gemeenten Boom, Hemiksem en Rumst vele 10-tallen kunstnesten geplaatst in de bestaande kolonies in deze gemeenten.

In 2003 was het aantal broedparen van huiszwaluwen gedaald tot amper 49 paartjes voor de ganse Rupelstreek en leek het erop dat de huiszwaluw als broedvogel zou verdwijnen. In de dorpskernen van Hemiksem, Niel, Reet en Schelle was dat reeds gebeurd. Gelukkig was er 10 jaar later een kleine heropleving van het aantal broedparen, in die periode had er zich voor het eerst een kleine kolonie gevestigd aan de gebouwen van de Interescoutcentrale in Schelle.

Het plaatsen van kunstnesten en sensibilisaties door het huis aan huis bussen van flyers leidde ertoe dat het aantal broedparen stelselmatig steeg tot 293 broedparen in 2024. Dit jaar kwamen we uit op een totaal van 279 bewoonde nesten. De grootste kolonie, met 106 nesten bevindt zich nog steeds aan de gebouwen van Interescout in Schelle. In de centrumstraten van Rumst kwamen we uit op een totaal van 59 nesten, in de centrumstraten van Boom telden we 57 nesten, eveneens in Boom aan de gebouwen van de PTS-school 33 nesten en in de Herbekestraat in Hemiksem werden 24 nesten geteld.

Hoogste aantallen boerenzwaluwen sinds de start van de tellingen

Het tellen van nesten van boerenzwaluwen is moeilijker dan het tellen van de nesten van huiszwaluwen.

Je moet immers een erf oprijden, hopen dat er iemand thuis is of aan het werk in

één van de stallen en toestemming vragen om te mogen kijken. Meestal lukt dat, heel uitzonderlijk weigeren mensen dat je op hun erf komt, maar dan vraag je hoeveel nesten er zijn, en dan weet je dat meteen

Boerenzwaluw

ook. Het meest vervelend zijn honden, die naar je toe rennen en beginnen te blaffen of tegen je opspringen.

Eenmaal in een stal is het ook niet makkelijk om de nesten te tellen, er staan soms dieren in de stal en sommige nesten zitten verborgen aan de achterkant van een balk. Soms moeten we een schatting van het aantal nesten maken op basis van de vogels die in en uit een stal vliegen of groepjes zwaluwen die in de buurt van een stal rondvliegen.

Boerenzwaluwen zijn makkelijk herkenbaar aan de diep gevorkte staart. Andere kenmerken zijn de metaalglanzende bovenzijde, het roestbruine voorhoofd en keel en de roomkleurige onderzijde. Broeden doen ze in Europa, Azië en noordelijk-Afrika en ze overwinteren in zuidelijk Afrika, tot in Zuid-Afrika. Elk jaar komen ze terug naar dezelfde broedplaats. De eerste vogels komen reeds in maart aan, maar de hoofdmacht komt in onze streken toe in april. De voorkeur gaat uit naar een landelijke omgeving met boerderijen en stallen: koeien, varkens en paarden trekken insecten aan die bejaagd worden door de zwaluwen.

Maar boerenzwaluwen kunnen ook tot in de rand van dorpen en steden broeden. Opdrogende plassen in de onmiddellijke omgeving van de broedplaats zijn belangrijk. De zwaluwen komen er bolletjes slijk ophalen die gemengd met speeksel, gebruikt worden bij het herstellen of bouwen van het schaalvormig nest. Boerenzwaluwen broeden het liefst binnen in stallen. In gunstige, zonnige zomers kunnen ze tot drie legsels grootbrengen, gewoonlijk zijn het er twee. De najaarstrek van de jonge vogels kan reeds in augustus beginnen. Op het hoogtepunt van hun trek kunnen boerenzwaluwen soms met duizenden samentropen op geschikte slaapplekken.

Met een score van 152 nesten halen we het beste resultaat sinds de start van de tellingen in 1995. Schelle haalt het hoogste aantal met 59 nesten, met als toplocatie een paardenstal met 50 nesten, waarvan er naar schatting een 25-tal bewoond waren en verder 2 koeienstallen met elk 12 nesten. Reet staat op plaats 2 met 57 nesten, met 4 toplocaties met respectievelijk 10, 12, 14 en 15 nesten in koeienstallen en één schapenstal. In Rumst vonden we 19 nesten, verspreid over 8 locaties. Boom staat op plaats 4 met 16 nesten allemaal in een paardenmanege aan de Kleine Steylen. In Hemiksem tenslotte was er één broedpaartje in een paardenstal aan de Varenstraat.

Speuren naar oeverzwaluwen

De voorbije maanden woonde er opnieuw een kolonie oeverzwaluwen in een steilwand van een oude kleiput in Terhagen, met 258 getelde nesten nog steeds een grote kolonie, maar wel een pak minder nesten dan vorig jaar, toen er een totaal van 396 nesten werden geteld. Vanaf een kijkpunt in het natuurgebied Kleiputten Terhagen is de kolonie goed te bekijken. Dat kijkpunt is vrij toegankelijk voor wandelaars en natuurliefhebbers. Midden april werd de terugkeer van de oeverzwaluwen opgemerkt en net zoals de voorbije jaren brachten we de plantmanager en de verantwoordelijke milieu van Steenfabrieken Wienerberger op de hoogte. Met als resultaat dat de zone voor de kolonie werd afgebakend, zodat die zone tijdelijk ontoegankelijk is voor werfverkeer, waarvoor dank aan het bedrijf.

Een 2de kolonie oeverzwaluwen die we sinds vorig jaar opvolgen, situeert zich in het Groot Schoor in Hingene. Daar worden momenteel werken uitgevoerd, om het gebied te ontpolderen in het kader van het geactualiseerd SIGMA-plan. Vorig jaar ontdekten we daar een kolonie met 40 nesten in een steile zandwand. Dankzij overleg met het Agentschap voor Natuur en de Vlaamse Waterweg werden toen met de aannemer afspraken gemaakt om de omgeving van de kolonie af te bakenen en te mijden tijdens de duur van de broedperiode. Na het vertrek van de oeverzwaluwen naar de overwinteringsgebieden in Afrika kon de aannemer doorgaan met de werken.

Midden mei van dit jaar vlogen er opnieuw een 10-tal oeverzwaluwen boven het Groot Schoor en zagen we nestingen in een steile zandwand vlakbij de oude Scheldepolder. En net zoals vorig jaar werden dankzij overleg met het Agentschap voor Natuur en Bos en de aannemer afspraken gemaakt om de zone in de buurt van de kolonie af te bakenen en te mijden tijdens de duur van de broedperiode. Enkele weken later telden we er zelfs een 80-tal nestingen. Inmiddels brachten we samen met de verantwoordelijke ingenieur van de Vlaamse Waterweg een terreinbezoek en werden afspraken gemaakt om tijdens het voorjaar van 2026 geschikte steilwanden in het gebied te creëren.

Tussendoor ontdekten we een 3de kolonie met ongeveer 20 nesten, dit keer op de terreinen van DD Shipping in de kanaalzone tussen de Rupel en het Zeekanaal Schelde/Brussel in Ruisbroek, recht tegenover de Boomse wijk Noeveren, waar men boven de struwelen regelmatig jagende oeverzwaluwen kon observeren. Tijdens het tellen van de nestingen kwam het tot een gesprek met de bedrijfsleider en die kon ons garanderen, dat er geen werken zouden uitgevoerd worden aan de steile zandwand, waarin de kolonie zich situeerde.

Een vierde en kleinere kolonie, met naar schatting een 10-tal nesten ontdekten we in een steile helling bij een kleigroef langs den Hooghen weg in Schelle.

Marterachtigen hebben een zeer verborgen levenswijze. Onderzoek van levende dieren lukt daarom vrij moeilijk. Het is enkel mogelijk door gebruik te maken van gesofisticeerde, maar vaak dure technieken, zoals radiotelemetrie. Onderzoek van dode dieren opent hier evenwel een veelheid aan mogelijkheden. Behalve een juiste determinatie, laat een autopsie toe verschillende parameters te bepalen met betrekking tot ecologie en populatiedynamiek: de analyse van de maaginhoud geeft ons een concreet beeld van het dagelijkse menu en de plaats van de predator in het ecosysteem.

Voortplantingsstatus, conditie en leeftijd zijn belangrijke populatieparameters. Zij kunnen bijvoorbeeld uitsluitel geven over het al dan niet gevestigd zijn van een individu in populatieverband, dan wel of het om een toevallige zwerver gaat. Staalname van weefsels en organen laat dan weer toe de mogelijke verspreiding van voedselcontaminanten zoals zware metalen en PCB's in kaart te brengen. Ook de genetische kenmerken van de populatie kunnen worden bestudeerd.

Omdat geen enkele van onze inheemse marterachtigen opzettelijk mag worden gedood, dus geen jacht of bestrijding, is het inzamelen van verkeersslachtoffers de aangewezen weg om beschikking te krijgen over dode exemplaren.

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) heeft daarom in 1998 een netwerk opgericht van vrijwillige medewerkers. Zij beschikken over de nodige individuele vergunningen en zijn bereid om in Vlaanderen dood gevonden dieren op te halen. Zij hebben, verspreid over gans Vlaanderen, een 30-tal diepvriezers om deze dode dieren in te bewaren.

Eén van deze diepvriezers staat in Hemiksem. Sinds de start van het project in januari 1998, werden er in onze regio al 89 dode marterachtigen gelabeld en ingevroren. Naast bunzing (46 ex) en steenmarter (28 ex) werden ook wezel (2 ex), fret (2 ex) en hermelijn (1 ex) ingezameld.

De overige dieren waren vossen en eekhoorns. Deze worden momenteel niet meer ingezameld maar dienden toen voor een kortlopend wetenschappelijk onderzoek.

Tot 2015 was het voornamelijk de bunzing die we in onze regio als verkeersslachtoffer vonden. Tegenwoordig gaat het bijna uitsluitend om steenmarters. Naar de juiste oorzaak van de achteruitgang van de bunzing blijft het raden. Wellicht gaat het om een combinatie van factoren.

De steeds verder schrijdende schaal-

vergroting in de landbouw, habitatfragmentatie, het dichter wordend wegennet en het toenemend verkeer, een verhoogde opname en opstapeling van gifstoffen in het milieu, de achteruitgang van de konijnenstand,...

Soms wordt wel eens gesuggereerd dat de dalende bunzingstand een rechtstreeks gevolg is van de opkomst van de steenmarter. Hoewel enige invloed niet uit te sluiten is, lijkt dit weinig waarschijnlijk gezien het verschil in terreingebruik en de slechts gedeeltelijk overlappende voedselkeuze van de twee soorten. Dit verschil zien we in Vlaanderen bevestigd via de analyse van de maaginhoud van beide soorten.

Steenmarters eten, in tegenstelling tot bunzings, behoorlijk veel plantaardige kost, vooral allerlei fruit, keukenafval, en ook allerlei ongewervelden zoals rupsen. Bij bunzing bestaat een zeer belangrijk deel van hun menu dan weer uit amfibieën. Enkel kleine zoogdieren en vogels zijn gemeenschappelijk in de voedselkeuze.

Naast de dalende aanwezigheid van de bunzing merken we een sterk stijgende aanwezigheid van de steenmarter. Hij is in Vlaanderen aan een grote opmars bezig. Het is een alleseter met het formaat van een slanke kat, heeft een witte borst en een pluimige staart. Het is een echte opportunist die zeer goed kan klimmen en zich erg makkelijk aanpast aan zijn omgeving. Hij bakent zijn territorium af en keert graag terug naar dezelfde plekken, waar hij soms een voedselvoorradje aanlegt.

Zijn aanwezigheid gaat jammer genoeg vaak gepaard met schade aan voertuigen en gebouwen. Je wagen binnen parkeren of voorzien van een marteralarm in de motorruimte kan dan soelaas bieden. Dit laatste produceert lichte stroomstoten en een ultrasoon geluid om de marter te verjagen.

Sterk reukende geurblokjes voor in het toilet, martergeurzakjes of een marterspray zijn een goedkoper alternatief maar dienen regelmatig vervangen te worden voor een blijvend resultaat.

Bunzing – foto: Luc Meert

Voor het aanmelden van dode marterachtigen kan u steeds contact nemen met een van de medewerkers van het Marternetwerk. Hun contactgegevens kan je vinden via deze link:

www.vlaanderen.be/inbo/marternetwerk

Voor de duidelijkheid: Met uitzondering van de steenmarter, verzamelen we momenteel alle soorten marterachtigen: das, otter, boommarter, bunzing, fret, hermelijn en wezel.

Van steenmarters hebben we ondertussen al ruim voldoende ingezamelde exemplaren om onderzoek op te doen. Ook inheemse roofdieren als wolf, lynx, en wilde kat en de niet-inheemse carnivoren zoals Amerikaanse nerts, wasbeer, wasbeehond en stinkdier worden ingezameld. Je hoeft me dus niet te contacteren voor een dode kat, hond, egel, vos, eekhoorn, ree en ook niet meer voor een steenmarter.

Indien je twijfelt over de identiteit van het gevonden dier, kan je me steeds een foto sturen: email: prrhofman@msn.com.

Tekst: Peter Hofman

Steenmarter – foto: Luc Meert

Lazarusstraat Rumst

Tijdens de laatste week van mei werd gestart met het inventariseren van torenvalk-nestkasten. In een periode van 4 weken werden 32 nestkasten gecontroleerd op bewoning. In 11 nestkasten vonden we een geslaagd broedgeval, met in totaal 43 jonge torenvalken, waarvan er 37 werden geringd met een wetenschappelijke ring. Een 12de paartje torenvalken broedde opnieuw met succes in een oud kraaiennest onder het platform tegen de schouw van Wienerberger in Rumst. In één nestkast was er een mislukt broedgeval, waarschijnlijk door predatie door een marter. Vier nestkasten waar we vorig jaar een geslaagd broedgeval mochten noteren, bleven dit jaar leeg of werden gekraakt door Nijlganzen.

Een extra toer eind juni, waarbij we met een verrekijker, soms met een telescoop naar die nestkasten keken leverde geen resultaat op. Maar schijn kan soms bedriegen, want dankzij de opmerkzaamheid van Marleen Ceulemans kunnen we toch een 13de geslaagd broedgeval, met 3

Jonge torenvalk Lazarusstraat Rumst – foto: Marleen Ceulemans

jongen aan ons lijstje 2025 toevoegen. Op 9 augustus kon Marleen een foto maken van een jonge torenvalk die pas was uitgevlogen uit een nestkast langs de Lazarusstraat in Rumst.

Waar vliegen jonge torenvalken naartoe, na een korte periode dat ze in de buurt van de nestkast blijven en er door de ouders prooien worden aangebracht? Dat is een vraag die ons al langer bezig houdt.

In tegenstelling tot kerkuil en steenuil, waarvan we regelmatig hervangsten doen in nestkasten, is er daar bij torenvalken weinig van geweten. Sinds we in 2020 gestart zijn met het ringen van jonge torenvalken ontvingen we slechts 4 terugmeldingen, daarbij 2 vogels, die werden terug gemeld, nadat ze in de netten van een vogelringstation waren terechtgekomen en die na controle van de ringen terug werden vrijgelaten. Terwijl 2 andere vogels minder geluk hadden, ze werden dood terug-

gevonden.

Torenvalk E292649 hebben we op 4 juni 2021 geringd in een nestkast in Eikevliet, op 21 januari 2022 werd de vogel in Carly-Pas-de-Calais, in de buurt van Boulogne-sur-Mer, dood teruggevonden. Een afstand van 188 km van Eikevliet, waarschijnlijk was deze vogel ergens tegenaan gevlogen. Torenvalk E475932 hebben we op 17 juni 2021 geringd in een nestkast in Schelle en nauwelijks 3 maanden later, op 18 september werd de vogel dood teruggevonden op de luchthaven van Orly in de buurt van Parijs. Op een afstand van 297km van de geboorteplaats. Deze vogel was wellicht tegen een vertrekkend of aankomend vliegtuig gevlogen.

Torenvalk E491008 hebben we op 1 juni 2023 geringd in een nestkast in Liezele, op 4 januari 2024 kwam de vogel in de netten van een ringgroep in de buurt van Kluisbergen terecht. Op een afstand van 63 km van Liezele. Torenvalk E491023 tenslotte hebben we op 6 juni 2023 geringd in een nestkast in Ruisbroek en 3 maanden later op 19 september vloog deze vogel in de netten van een ringgroep in de buurt van Zaventem.

Op basis van deze bescheiden resultaten kunnen we besluiten dat jonge torenvalken er niet voor terugschrikken, om na het uitvliegen flinke afstanden af te leggen, en dat ze voornamelijk in zuidwestelijke richting vliegen.

Tekst: Erik De Keersmaecker – coördinator projecten kerkuil, steenuil en torenvalk Klein-Brabant/Rupelstreek

Ringen jonge torenvalken – foto: Gie Wyckmans

Elke lente opnieuw is het uitkijken naar paaiende finten

Ruim 100 jaar lang waren het verhalen van het verleden en van horen zeggen, maar sinds de lente van 2015 kunnen we het opnieuw met eigen ogen aanschouwen. Paaiende finten of meivissen, zoals ze hier ook genoemd worden, die in cirkels achter elkaar aanzwemmen en af en toe zelf even uit het water opspringen. Met een lengte van ongeveer 60cm zijn finten dan ook geen kleine vissen en ze zijn heus niet alleen. Zoals vanouds zwemmen duizenden finten getijdenrivieren zoals de Schelde en de Rupel op om te paaien.

Het beste moment om dat fenomeen te bekijken, is ergens tussen midden april tot midden mei bij valavond, met hoogtij en weinig wind, het wateroppervlak te bekijken. Dat wateroppervlak is dan vrij vlak en de paaicirkels zijn dan het makkelijkst te bekijken.

Ine Pauwels van het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) coördineert de tellingen en kiest een avond uit, wanneer de omstandigheden het best zijn. Dit jaar viel de keuze op woensdagavond 30 april. Tientallen vrijwilligers stonden dan tussen 19u30 tot zonsondergang langs de oevers van de rivieren, voornamelijk langs de Schelde tussen Hingene en Wichelen.

Sinds de start van die gecoördineerde tellingen in 2018 wordt er ook langs de oevers van de Rupel uitgekeken naar paaiende finten en de kaai in Niel bleek lang een uitstekende plaats om paaicirkels te bekijken.

Op de avonden van 28 april 2020 telden we er 72 paaicirkels en op de avond van 12 mei 2020 zelfs 79 cirkels.

Daarna ging het echter snel bergaf met de aantallen paaicirkels. Op de avond van 6 mei 2022 telden we er slechts 7 paaicirkels. Op de avond van 8 mei 2023 geen enkele.

Vorig jaar werd van tactiek veranderd en maakten Wouter en ik een fietstocht langs de oevers van de Rupel, tussen de monding van de rivier tot aan de samenvloeiing met de Nete en de Dijle en nog een stuk verder richting het Zennegat. Op goede kijkplekken bleven we dan 5, soms 10 minuten staan met de blik gericht op het open water.

In totaal konden we zo 4 kringen van paaiende finten tellen, 3 kringen in de monding van de oude sluis van Wintam en één kring ter hoogte van Klein-Willebroek, in een geul van wat ooit een eiland in de Rupel was.

Op de avond van 30 april werd deze tactiek herhaald, tussen 19u40 en 19u55 werden 14 paaicirkels gezien in het midden van de Rupel ter hoogte van het Niels Broek en een 20-tal paaicirkels in de geul van de oude sluis van Wintam. Toen de resultaten van de andere telposten verder stroomopwaarts van de Schelde binnen liepen bleek duidelijk dat de paaigebieden steeds verder stroomopwaarts opschuiven in de zone tussen Dendermonde en Wichelen. Dat maakte me nieuwsgierig om het paaigedrag verder stroomopwaarts van de Rupel te bekijken. Op de avond van 2 mei waren de omstandigheden ideaal. Hoogtij net voor valavond, weinig wind en dus een glad wateroppervlak. Het aangename, een terrasje doen aan café Bergsken langs de oever van de Dijle werd aan het nuttige gekoppeld, het uitkijken naar paaicirkels. Het vermoeden bleek te kloppen, tussen 21u25 en 21u39 kon ik er een 20-tal paaicirkels spotten en af en toe werden ook spetters van paaiende finten gehoord.

Tekst: Erik De Keersmaecker – fintenwatcher langs de oevers van de Rupel en de Dijle

Paaicirkels in geul oude sluis Wintam – foto: Erik De Keersmaecker

Bemonstering schietfuiken in de Rupel in Niel

Woensdag 9 juli werden 2 schietfuiken bemonsterd die een dag eerder met laagtij langs de oevers van de Rupel werden geplaatst. Het was de eerste keer dat er dit jaar fuiken in de Rupel werden geplaatst. De vangst bestond uit: 3 baarzen, 15 juveniele botjes, 5 dikkopjes, 6 palingen, 32 snoekbaarzen, 4 spieringen, 2 zwartbekgrondels en een 100-tal steurgarnalen. Na het leegmaken van de fuiken, het sorteren van de soorten en het tellen van de aantallen werden alle gevangen vissen weer vrijgelaten in de Rupel.

Bij de baarzen een exemplaar met een lengte van ruim 25cm. De helderrode buikvinnen, de brede strepen op de flanken, het glanzende vissenslijf en de hoge rug met de stekelvin maken dat baarzen bij de mooiste vissen horen. Volwassen baarzen kunnen een lengte bereiken van ongeveer 50cm.

Baarzen zijn roofvissen, die hun prooi als sluipmoordenaars benaderen, centimeter na centimeter schuiven ze er naartoe om dan met een opengesperde bek hun prooi binnen te slikken.

*Tekst: Erik De Keersmaecker
Baars – foto: Kris De Keersmaecker*

Sobere resultaten voor de kerkuil

Met het ringen van 3 jonge kerkuilen op woensdag 16 juli in de Barlhoeve in Bornem werden de voorjaarscontroles van bewoonde kerkuilnestkasten afgesloten. Voor kerkuil staat de teller nu op 14 geslaagde broedgevallen en een totaal van 38 jonge kerkuilen.

Schelle staat met 3 geslaagde broedgevallen helemaal bovenaan het lijstje, met zelfs een nieuwe broedlocatie in een nestkast in een zolder van de oude Interescoutcentrale. In Schelle hadden wellicht ook 4 geslaagde broedgevallen kunnen zijn, want op één locatie waren de jongen waarschijnlijk al uitgevlogen.

Bornem en Reet staan op plaats 2 met elk 2 geslaagde broedgevallen, in Eikevliet, Liezele, Mariekerke, Niel, Sint-Amands, Weert en Wintam vonden we telkens één geslaagd broedgeval.

Vermoedelijke broedgevallen waren er ook in Oppuurs en in Rumst. Met een gemiddelde van 2,6 jongen per nest ligt het aantal jongen aan de lage kant. Opmerkelijk was dat meerdere nestkasten, waar we de voorbije jaren een succesrijk broedgeval mochten optekenen, dit jaar leeg bleven. Meerdere van die nestkasten werden gekraakt door kauwen.

Jonge kerkuilen – foto: Erik De Keersmaecker

Erik De Keersmaecker – regio-coördinator kerkuilwerkgroep Rupelstreek/Klein-Brabant

Vrijwilligers Natuurpunt werken aan onderhoud wandelpad Bos N

Tijdens het laatste weekend van augustus viel een hoge populier onder het gewicht van klimop op het wandelpad in het Bos N in Boom. Voor vogels, insecten en spinnen vormt klimop een ideale schuilplaats. Bovendien zorgt klimop tot eind september, wanneer de meeste bloemen al zijn uitgebloeid, nog voor nectar. Vlinders, zweefvliegen en bijen profiteren hier graag van. De larven van de klimopbij zijn zelfs zo kieskeurig dat ze enkel stuifmeel van klimop lusten. De bessen worden 's winters tot in het voorjaar door merels, spreuwen en houtduiven gegeten.

En vele kleine beestjes, van citroenvlinder tot lieveheersbeestje vinden in klimop een geschikte plek om te overwinteren. Klimop groeit graag op vochtige, voedselrijke bodems tegen bomen en langs muren waaraan de plant zich met korte luchtwortels vastklampt. In principe is klimop niet schadelijk voor bomen, de wortels hechten zich vast aan de bast van de boom, zonder de boom te beschadigen.

Helaas zorgt overmatige groei van klimop ervoor dat bomen windgevoeliger worden en bij felle winden kunnen omwaaien. Dat is precies wat er gebeurd is met een boom in het Bos N, waardoor het wandelpad werd versperd. Gelukkig waren onze lokale vrijwilligers er snel bij om de omgewaaide boom deels weg te zagen, zodat het wandelpad terug veilig kan bewandeld worden.

Wandelpad Bos N Boom – foto: Herman De Herdt – vrijwilliger werkgroep Bos N

Nieuwe nestkasten voor het steenuiltje

Net zoals kerkuil en torenvalk staat het steenuiltje hoog op ons zorglijstje en werken we verder aan het vervangen van oude nestkasten. Tijdens controles van steenuiltjes in die oude nestkasten moesten we helaas in meerdere van die nestkasten predatie door marters vaststellen. Dankzij Andreas Bernaerts beschikken we over een mooie voorraad nestkasten met een anti-martersluis.

In eerste instantie werken we aan het vervangen van nestkasten die reeds bewoond zijn door steenuiltjes. Op maandag 1 september werden nieuwe nestkasten geplaatst in de Schanshoeveweg en in de Molenstraat.

Een week later op dinsdag 9 september werden oude nestkasten in de Molenbeekse plas in Reet en in de Kleine Steylen in Boom vervangen door nieuwe nestkasten.

Montage nieuwe nestkast steenuil Molenstraat Reet – foto: Gie Wyckmans

Langs de boorden van de Rupel

Deze wandeltip nodigt je uit voor een wandeling langs beide oevers van de Rupel. Een rivier die een opmerkelijke metamorfose heeft doorgemaakt, van een open riool naar een heus natuurmonument. Tussen eind oktober en begin maart is de Rupel tussen Boom en Rumst een belangrijk overwinteringsgebied voor watervogels. Met laag tij zoeken honderden meeuwen, eenden en kieviten naar voedsel op de slikplaten langs de waterlijn. De wandeltip nodigt eveneens uit voor een wandeling door de prachtige natuur in het Broek de Naeyer en de Biezenweiden. Als toemaatje krijg je er ook nog een vleugje Sigma-verhaal bovenop.

De beschrijving in deze wandeltip start aan de parking van het eetcafé 't Steencaycken in de wijk Hoek in Boom, maar uiteraard kan je ook op andere plaatsen starten met je wandeling. Hou wel steeds rekening met de vaartijden van de veerboot tussen Boom en Klein-Willebroek.

1. Vooraleer je de Rupeldijk opwandelt, kan je aan het terras van 't Steencaycken enkele infoborden bekijken. Op één van de borden wordt het herstel van de rivier en de visvangst van weleer voorgesteld. Tot omstreeks 1900 waren er langs de Rupel enkele bloeiende vissersgemeenschappen actief. Rumst telde in die periode zelfs 12 beroepsvissers. Watervervuiling betekende de doodsteek voor de visserij. Gelukkig is het tij nu gekeerd en zwemmen er opnieuw een 30-tal vissoorten rond in de Rupel, met daarbij ook de legendarische finten of meivissen, zeevissen die in april en mei paaien in getijdenrivieren zoals de Schelde en de Rupel.

2. Vanop de wandelkaai en de veersteiger heb je een prachtig zicht op de oevers van de Rupel en aan de overkant het dorpje Klein-Willebroek. Met laagtij vertoeven op de brede slikplaten voor de kaai van Boom grote groepen kokmeeuwen, af en toe zitten er ook stormmeeuwen en zilvermeeuwen tussen. Op de meerpalen zitten regelmatig aalscholvers en af en toe een grote mantelmeeuw. In tegenstelling tot de kleine mantelmeeuw zal je grote mantelmeeuwen nooit in grote aantallen aantreffen langs de rivier. Let bij beide soorten op de kleur van de poten, grote mantelmeeuwen hebben roze poten, bij de kleine mantelmeeuw zijn ze geel. Wandel meteen na de aankomst met de veerboot even rechtdoor in het straatje met links het imposante Sashuis, gebouwd in 1608 en rechts de mooi gerestaureerde gebouwen van vroegere brouwerij Lamot. Iets verder zijn het beeld van een boottrekker en het metalen wipbruggetje

eveneens bijzondere blikvangers. Een grote vloertegel in blauwe hardsteen, een beetje verborgen in de brede stoep voor het terras van eetcafé Sachetti's toont een aantal datums, die aantonen dat Klein-Willebroek niet zomaar een dorpje is. Over het wipbrugje wandel je langs de oude kanaalarm terug richting de Rupel en op de dijk kijk je opnieuw naar een brok geschiedenis met het bruggenhoofd van de vroegere Weduwe Van Enschothbrug en een Sherman-tank uit de 2de Wereldoorlog.

3. Volg de Rupeldijk tot bij de ingang van het Broek de Naeyer. Het voormalige fabrieksterrein, 67 ha groot, is momenteel een waardevol laagveengebied met vijvers en hoofdzakelijk natte, moerassige delen. Een goed onderhouden wandelpad leidt je tot bij vogelkijkhut de Visarend. Op de plas voor de kijkhut is het uitkijken naar watervogels, kijk ook even naar de oevers, misschien ontdek je er wel een roerdomp. Rechts kijk je naar een elzenbroekbos, met talloze oude nesten van aalscholvers. In januari keren aalscholvers terug om de nesten op te kalfateren en in februari start een nieuwe broedperiode. Aalscholvers zijn koloniebroeders en de nesten zitten dus erg dicht bij elkaar. Het wandelpad loopt verder richting het fietspad tussen de Oostvaarddijk en de Stuyvenbergbaan. Let daar even op voor fietsers. Ter hoogte van wandelknooppunt 191 wandel je in de richting van wandelknooppunt 123. Vooraleer je rechts afslaat richting de Biezenweiden wandel je even rechtdoor en dan linksaf richting kijkhut Aalscholver, hier kijk je naar de grootste plas van het Broek de Naeyer, met opnieuw een goede kans op enkele mooie waarnemingen.

4. Door een berkenstruweel en een open weiland bereik je de Biezenweiden. Met de aankoop van ongeveer 20 ha natuurgebied werd Natuurpunt hier eertijds stevig op de kaart gezet. Tijdens het najaar is het vrij stil in het bos, enkel het parelende gezang van het roodborstje is regelmatig te horen. Later op het jaar worden spechten steeds maar actiever, hun geroffel is dan vrij goed te horen en

zodra de bomen hun bladeren verliezen zijn ze ook beter zichtbaar.

5. Terug op de Stuyvenbergbaan kijk je naar een prachtig project dat deel uitmaakt van het project Otterland. Onder de baan werd een eco-tunnel geplaatst en langs beide boorden van de weg werden rasters geplaatst. Op die manier kunnen otters en ook andere dieren veilig migreren tussen het Broek de Naeyer/Biezenweiden, de plassen van het domein Hazewinkel en het Blaasveld Broek.

6. Een breed fietspad langs de Stuyvenbergbaan leidt je verder naar wandelknooppunt 95. De immens grote zeilvijver van den Bocht zit deels verborgen achter een brede rietkraag. Hier en daar zijn er enkele doorkijkplekken, vooral richting knooppunt 97. Scan zeker even het wateroppervlak van de vijver af, doorgaans zitten er wel enkele groepen futen, kuifeenden en meerkoeten op de plas. Af en toe zitten er ook enkele zeldzamere vogels tussen, zoals tijdens de winter van 2020-2021, toen er wekenlang een ijsduiker op de plas pleisterde.

7. Terug op de Rupeldijk ter hoogte van wandelknooppunt 92 wandel je rechtdoor, de dijk werd hier ruim een meter verlaagd, zodat het water bij extreem stormtij over de dijk in het gebied kan stromen. Iets verder bereik je de nieuwe in- en uitwateringssluis. In februari werd de getijdenwerking in het GGG Bovenzanden opgestart, en sindsdien stroomt er met elk hoogtij, dus tweemaal daags Rupelwater in het gebied, dat er met laagtij weer deels uitstroomt. Met als gevolg een opmerkelijke metamorfose van een troosteloze maïsacker naar een veelbelovend vogelkijkgebied.

8. Ter hoogte van de blauwe brug over de Dijle kijk je naar het overstromingsgebied Tien Vierendelen. Vrachtwagens rijden af en aan met gronden voor de bouw van een nieuwe ringdijk. Zodra die werken klaar zijn, wordt de huidige dijk van de Dijle deels verlaagd en die krijgt dan een nieuwe functie als overlooppad.

Kleine mantelmeeuw – foto: Fons Van den heuvel

In tegenstelling tot de Bovenzanden en het Battenbroek aan de overkant van de Dijle krijgt dit gebied in de toekomst een landbouwfunctie, met akkers en weilanden. Zodra de ringdijk omheen het gebied klaar is en toegankelijk wordt voor wandelaars en fietsers, krijgen we er een extra groot vogelkijkgebied bij. Overwinterende ganzen, reigers en ooievaars hebben dit gebied reeds langer ontdekt. De wandelbrug over de Dijle biedt je een mooie kijk op de rivier.

9. Op het einde van de wandelbrug heb je een prachtig zicht op het overstroomingsgebied Battenbroek. Het GGG Battenbroek/Grote Vijver is reeds langer in trek bij vogelkijkers. Vooral bij op- en afgaand getij en ook met laagtij is dit een schitterend vogelkijkgebied, een wandeling langs de dijk van de Dijle, de compartimeringsdijk tussen het GGG Battenbroek en het GOG Grote Vijver en de ringdijk richting de Nete biedt prachtige vogelkijkplekken, voornamelijk in de buurt van de plassen, slikranden en bredere slikplaten. Kijk vanaf de compartimeringsdijk zeker even in de richting van de Grote Vijver, tijdens het najaar en de wintermaanden vertoeven er doorgaans groepjes brilduikers en soms grote groepen smienten.

10. De blauwe brug over de Nete brengt je terug langs de dijken van de Rupel, met laagtij kijk je naar brede slikplaten langs

de oevers aan de kant van het GGG Bovenzanden. Tijdens de wintermaanden vertoeven hier grote aantallen overwinterende watervogels. Met honderden kraakeenden, wintertalingen en wilde eenden, vanaf november worden ze aangevuld met de prachtige pijlstaarten. Bijzonder sierlijke eenden, die helemaal vanuit Siberië komen aanvliegen, om te overwinteren in de Lage Landen.

Pijlstaart – foto: Raymond De Smet

11. De hoge schoorsteen van de steenfabriek Heylen bleef bewaard als één van de herinneringen aan het steenbakkersverleden van de streek. Ter hoogte van de vroegere aanlegkade van die steenfabriek werd een prachtig stuk nieuwe natuur gerealiseerd op het vroegere bedrijventerrein. Een heuse eco-corridor die een veilige verbinding maakt tussen de Rupel, onder de Nieuwstraat en verder naar het natuurgebied Kleiputten Terhagen.

Algemene info

Lengte wandeling : 12,5 km

Start

Parking Eetcafé 't Steencycken, Hoek 76 Boom

Let bij de start van de wandeling op de vaartijden van de veerboot. De boot vaart op het uur en het halfuur en niet om 12u30. Reken op een half uur om van de start naar de veersteiger in Boom te wandelen.

Toegankelijkheid

Het hele jaar door op de dijken. Goede wandelschoenen zijn een aanrader, het pad heen en weer naar de vogelkijkhut Visarend in het Broek de Naeyer kan na een regenperiode modderig zijn, net zoals het pad door de Biezenweiden. Wandelaars met honden moeten hun dier steeds aan de leiband houden, en in het Broek de Naeyer zijn honden niet toegelaten.

Een verrekijker meenemen kan bijzonder nuttig zijn.

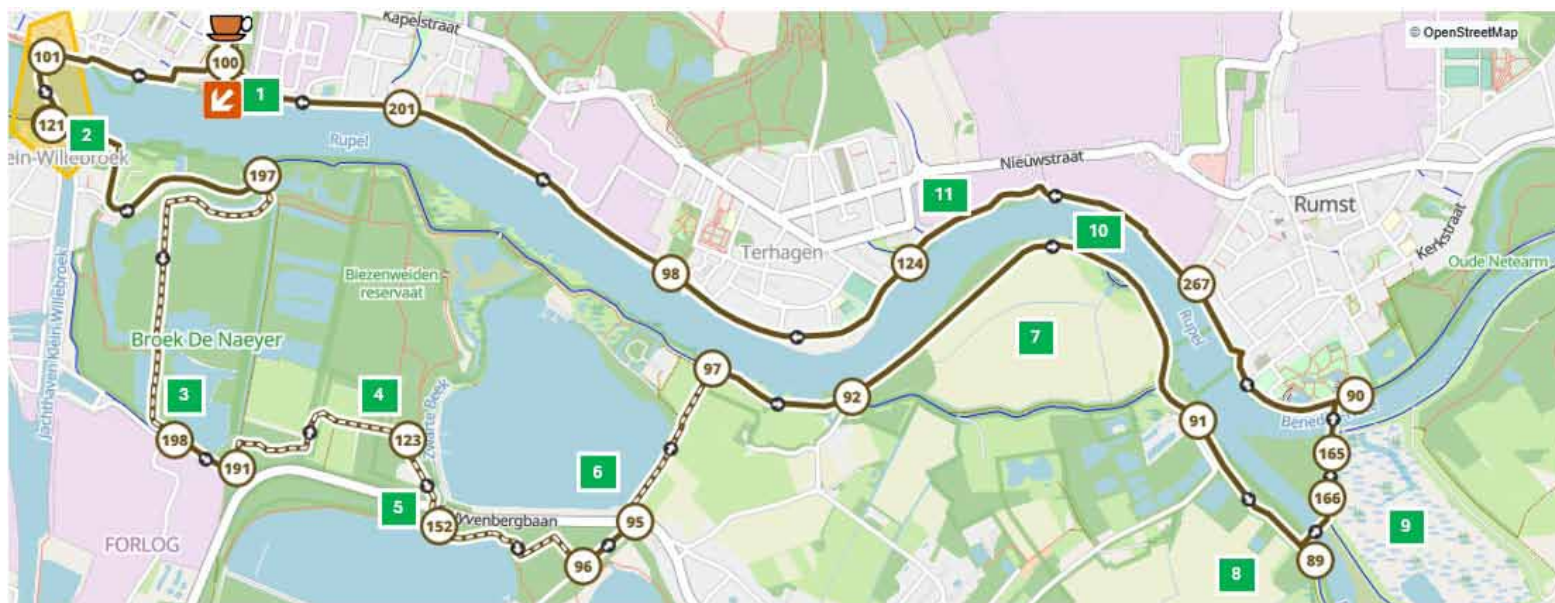
Openbaar vervoer

De Lijn: lijn 50 : halte Kapelstraat Boom

Parking

Parking Eetcafé 't Steencycken, Hoek 76 Boom

Tekst: Erik De Keersmaecker – Natuurpunt Rupelstreek
Info: info@natuurpuntrupelstreek.be

Zwartkopmeeuwen volgen: een jokari of toch maar een kleurring?

Op het eerste zicht hebben een tennisbal en een zwartkopmeeuw weinig met elkaar gemeen.

En toch: stel dat aan een tennisbal een elastiek is geknoopt die dan weer aan een houten blok vastzit: een jokari!

Net zoals het tennisballetje terugkomt wanneer je ertegen meept, komen ook zwartkopmeeuwen terug, maar dan zonder ertegen te meppen. En ook zonder een elastiekje bungelend uit hun gat.

Hoe weten we nu precies dat het exact déze zwartkopmeeuw is die terugkomt en geen ander exemplaar, zoals de klinische zekerheid die een jokari verschaft?

Welnu, een fractie van de zwartkopmeeuwen wordt voorzien van een kleurring rond de poot met een unieke combinatie. Voordeel: vele briefjes goedkoper dan een vastgesjorde gps op een meeuwenrug. Nadeel: vogelkijkers moeten de waarnemingen melden zodat kan worden nagegaan waar de meeuwen zich zoal ophouden. Eventjes heeft men er aan gedacht om er een jokari aan te hangen, zodat de meeuw altijd terugkomt, maar uiteindelijk bleken kleurringen interessanter.

Het afleeswerk neemt sporadisch kruiswoordraadselachtige proporties aan. Zenuwachtig paraderen, pootjes in het water of bedekt met smurrie, maakt het aflezen van cijfers en letters op de ranke meeuwenpootjes sporadisch tot een hels karwei. Maar gelukkig zijn aflezers supermensen die als dreumes in een ketel geduld zijn getotterd. Bijkomend voordeel is dat de pootjeslezers van nature aangetrokken worden door aanzienlijke concentraties zwartkopmeeuwen, net zoals twitchers worden aangetrokken door groene bijeneters, mits wat geduld toch....

De ringers en aflezers hebben zich inmiddels ook verenigd in een gilde genaamd: Whatsappgroep Medgulls België/Nederland, met Renaud Flamant als coördinator. Het ongeëvenaarde enthousiasme van de aflezende supermensen wordt gevoed door de gelukzaligheid die hen te beurt valt bij het weerzien van een gekende meeuw: gelijk thuiskomen in je lievelingskleren met je lievelingskost op tafel!

De gepassioneerde ringaflezers wisselen de beste plekjes tjokvol Midditerraanse meeuwen uit om eens flink door te kunnen aflezen.

Één van die plaatsen, afgelopen april 2025, betrof een plas gelegen langs de ring te Lier, naast de Nete. Hier vergaderden in april zwartkopmeeuwen geringd door Belgische, Nederlandse, Duitse, Franse, Poolse en Tsjechische ringkundigen. Merkwaardig om vast te stellen hoe de diversiteit aan ringen

Zwartkopmeeuw met kleurring

dag op dag wijzigde. Sporadisch werden dezelfde ringen afgelezen maar veelal waren het nieuw afgelezen exemplaren.

De verschillende ringprojecten kenmerken zich door een ander kleursysteem en een andere letter- en cijfercombinatie. Na een poosje aflezen, herken je de verschillende kleurringen blindelings. Zie je een tomatkleurig ringetje, dan wijst zulks op een oostelijke origine: Hongarije, Polen, Servië, Tsjechië, Slovaakse, Slovenië, Litouwen. Is ie wit, is de kans groot op de ontmoeting met een zwartkopmeeuw die in België en Nederland werd geringd.

Via de algemene site <https://cr-birding.org/> is het lokaliseren van het juiste ringproject, een fluitje van een eurocent. Handige filters, met de samenstelling van de alfanumerieke code, kleur, plaats van de ring, beginletter, enz. sleuren je in no time naar het juiste ringproject zodat je bij de contactpersoon

de levenslijst van de waargenomen geringde meeuw kan opvragen.

Ons aller voorzitter, Erik De Keersmaecker, is ook behoorlijk geïnfecteerd door de afleesmicrobe. Hij leest niet enkel de ringen van zwartkopmeeuwen, maar ook lepelaars en zo mogelijk andere vogels.

Registreer je snel op <https://submit.cr-birding.org/> om je afgelezen ringgegevens op te laden en draag net als Erik bij tot de kennis van verspreiding, migratie, broeden foerageergebieden van deze elegante meeuwen. Men zegge het voort!

En mocht je toch ooit een zwartkopmeeuw waarnemen met een elastiekje en een potige blok hout eraan vast, hoef je helemaal niemand te contacteren: da's er ééntje uit Jokarije!

Tekst: Wouter Van Assche – Vogelwerkgroep Rupel
Foto's: Renaud Flamant, coördinator Medgulls België/Nederland

Geringde jonge zwartkopmeeuwen, in de groep ook 2 jonge kokmeeuwen

Bezoek aan het VOC van Malderen

Het Vlaams Opvangcentrum voor Vogels en wilde dieren in Malderen bestaat sinds 1987. Het was toen dat Marc Van de Voorde, de voorzitter van de vzw, zijn eerste gekwetste vogel bij hem thuis opving. Ondertussen zijn we 38 jaar verder en verzorgt het centrum jaarlijks 5 à 6000 dieren.

Al wordt het centrum in de volksmond de 'vogelopvang' genoemd, er komen ook zoogdieren binnen: eekhoortjes, reeën, hazen en konijnen, egels, vossen, marters, enzovoort. Ook een pad, een vleermuis of een hagedis kun je hier wel eens aantreffen. Waardoor worden wilde dieren nu gewond? Wat kan hen overkomen?

Heel vaak ligt de oorzaak van hun kwetsuur bij de mens. Een ree wordt aangereiden, een uil raakt met zijn vleugel verstrikt in de prikkeldraad, een ooievaar vliegt tegen een spankabel, een zwaan heeft een achtergelaten vishaak in de bek gekregen, een egel heeft muizenvergif gegeten, een specht is tegen een raam gevlogen, de kat heeft een jonge pimpelmees te pakken gekregen, en ga zo maar door.

Wanneer je een gewond of ziek dier binnen brengt, wordt er eerst een diagnose gesteld aan de hand van wat de bringer vertelt of wat we zien aan het dier: bloed, een snee, een gebroken vleugel,... Dan wordt het dier in een kleine kooi geplaatst en krijgt het de juiste voeding en vers drinkwater. Soms belandt het in de quarantainekooi omdat we niet weten waarom het zo apathisch is. Dan wordt de dierenarts gevraagd om de patiënt te onderzoeken. Misschien heeft die wel vogelgriep en moet hij afgezonderd blijven van de andere dieren. We doen ook een beroep op onze dierenarts om medicijnen voor te schrijven of een operatie uit te voeren in onze eigen operatiekamer. Wanneer het dier na de eerste zorgen weer opknapt, verplaatsen we het naar een buitenkooi zodat het terug kan wennen aan de weersomstandigheden en aan de ruimte. Een gekwetste reiger kan daar opnieuw zijn poten strekken en zijn vleugels oefenen.

Mensen die een dier binnen brengen, kunnen het verloop van de opvang volgen als ze het volgnummer ingeven via een link op de website. Na verloop van tijd keert het dier terug naar de natuur maar soms overlijdt het of moeten we het laten inslapen. Ongeveer 63 % van de dieren kan na een korte of langere periode in de opvang terug naar huis.

Al heten we 'Vlaams', toch kan je hier ook exotische dieren aantreffen. Het kan zijn dat mensen door omstandigheden niet langer voor hun huisdier kunnen zorgen en dan vragen ze aan Marc of hij voor hen een nieuw baasje kan vinden. Zo belanden er regelmatig papegaaien in de opvang. Of er worden dieren in beslag genomen omwille van verwaarlozing bv. Dan belanden er plots 8 sneeuwuilten of een woestijnbuizerd in een kooi in Malderen.

Op de luchthaven van Zaventem worden soms dieren onderschept die in het land van herkomst uit de natuur zijn geroofd bv een vogelspin of scorpioen. Het hangt van de beslissing van de rechter af wat er met al die dieren gebeurt maar ondertussen vertroetelen wij hen in onze opvang.

De meeste binnengebrachte dieren zijn houtduiven en egels. De raarste die we al

ooit binnen kregen: blauwtongskink, en rolstaartbeer. De ene achtergelaten langs de weg tussen kartonnen dozen, de ander ontsnapt bij een privépersoon. Bij de inlandse dieren zijn een bever of een nachtzwaluw toch wel uitzonderingen.

Wil je alles te weten komen over het reilen en zeilen bij het Vogelopvangcentrum, kom dan eens langs met een opendeurdag (begin september), plan een groepsbezoek of schrijf je in voor een kijkdag elke eerste zondag van de maand van april tot oktober (beide via de website: www.vogelopvangcentrum-malderen.be).

Nog een laatste goede raad: Probeer zelf nooit een gewond wild dier te 'bemoederen' maar laat de beste zorgen over aan ervaren dierenverzorgers bv in het VOC van Malderen. Tenslotte nog een oproep: Heb je een groot hart voor dieren en wat vrije tijd? Kom je aanbieden als vrijwilliger; die hebben we nooit genoeg en er is voor elk wat wils!

Adres: Boeksheide 51 Malderen
email: info@vogelopvangmalderen.be
tel: 052/336410

Tekst:
Chris De Ranter, gids in het VOC Malderen en
vrijwilliger Natuurpunt Rupelstreek

Chris de Ranter – gids in het VOC

Op verkenning met een avontuurlijke doerugzak in het Cleydaelbos!

Natuurpunt Aartselaar ontwierp al enige jaren geleden, met ondersteuning van Bibliotheek Aartselaar en het Agentschap voor Natuur en Bos, een doerugzak voor kinderen van 6 tot 12 jaar.

Zij kunnen samen met hun ouders/grootouders/... op verkenning vanaf de parking van het Cleydaelbos, Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael), Aartselaar.

Tijdens een genummerde wandeling van ca 2,5 km leren kinderen (en hun ouders/grootouders) op een speelse manier de natuur in het Cleydaelbos ontdekken: heel veel leuke opdrachten, een kompas, loepepotje, zoekkaarten, ... helpen hen daarbij.

Per seizoen kan je een andere rugzak ontfen in de bibliotheek van Aartselaar.

Het thema "Herfst" kan op een zelfgekozen tijdstip gewandeld worden vanaf de einde september tot het begin van het kerstverlof.

De rugzak kan ontleend worden tijdens de openingsuren van de bibliotheek, della Faillelaan 32 Aartselaar en dient daar ook weer ingeleverd worden: zie aartselaar.bibliotheek.be

Er zijn momenteel 3 rugzakken beschikbaar.

Meebrengen: stevige wandelschoenen of laarzen, best lange broek, pen.

Belangrijk: Rugzakken kunnen in theorie enkel ontleend worden met een lidmaatschapskaart van Bibliotheek Aartselaar.

MAAR: mensen van de gemeenten in de Rupelstreek kunnen een gratis lidmaatschapskaart bekomen op naam van hun kind/kleinkind, waarmee ze de wandeltocht willen maken

Meer info: www.natuuraartselaar.be/doerugzak
of via mail: doerugzak@natuuraartselaar.be

Te koop - Natuur.kalender 2026

De Natuur.kalender 2026 is een verzameling van 13 adembenemende natuurfoto's van de lens van bekende natuur- en landschapsfotografen.

De kalender is overzichtelijk ingedeeld, met 12 recto-verso bladen, 20 cm hoog en 30 cm breed. Opegevouwen staat bovenaan telkens een foto, de onderzijde bestaat uit de kalender-gegevens en bevat voldoende schrijfruimte. Alle dagen van de week beschikken over dezelfde ruimtes. Voorzien van weeknummervermelding, feestdagen en op-hangoog. De bladen zijn aan elkaar gehecht met een ringsysteem.

Voor 10,80 euro heb je een jaar lang elke maand een nieuwe mooie foto aan je muur (12 euro voor niet-leden).

Bestellen bij:

- Natuurpunt Aartselaar: stort 10,80 euro op rekening BE07 5230 8080 0166. Gratis huislevering, voor zover je woonachtig bent in Aartselaar
- Natuurpunt Rupelstreek: stort 10,80 euro op rekening BE70 0013 5986 4925. Gratis thuislevering voor zover je woonachtig bent in de Rupelstreek.

Met de aankoop heb je niet alleen een steuntje voor het geheugen, maar je ondersteunt ook Natuurpuntprojecten in de buurt. En ... ook leuk als een Kerst- of Nieuwjaarscadeautje!

Het is weer voorbij die mooie zomer, die zomer die begon zowat in mei

Inderdaad, 22 mei zijn we gestart met onze BioBlitz in De Reukens.

Ons doel: op 1 jaar tijd 1000 soorten vinden (fauna en flora). En nu – het is donderdag 11 september – hebben we al 682 verschillende soorten kunnen waarnemen.

Met heel veel dank aan de nu al 54 waarnemers. Topwaarnemers zijn momenteel Alain Pieters en Jeroen Touchant. Sta jij ook graag in de top 5 van waarnemers? Geef je waarnemingen dan zeker door op www.waarnemingen.be

Meer info over de BioBlitz kan je vinden op:
www.natuuraartselaar.be/activiteiten/bioblitz

Sinds juni organiseerden we dan ook verschillende activiteiten in De Reukens.

- Een late lente-planteninventarisatie op 7 juni o.l.v. Luk
- 2 x een nachtvinderspotting in juli o.l.v. Dirk
- Een Soortensafari op 24 augustus o.l.v. Astrid
- Een late zomer-planteninventarisatie op 6 september o.l.v. Alain

Soortensafari in de Reukens

Deze wandelingen leverden heel wat nieuwe soorten op. En dan zijn er natuurlijk ook de individuele wandelaars, die een grote bijdrage leveren aan het waarnemenbestand.

Het lijkt er dus op dat we ons vooropgestelde doel gaan bereiken.

We staan natuurlijk voor de wintermaanden, een seizoen waarin er mogelijk toch iets minder nieuwe waarnemingen zullen genoteerd worden.

Maar ook in die periode zullen we geregeld een activiteit plannen rond een bepaalde planten- of diersoort. Zo denken we alvast aan een korstmossenwandeling. U hoort er verder nog van.

Maar ook buiten De Reukens waren we de voorbije zomermaanden actief.

- Zo bekeken we ook 2 x de plantenwereld in het Cleydaelbos.
- We bezochten de boerderijen, waar nog boerenzwaluw nestelt. Jammer genoeg moeten we vaststellen dat het zwaluwbestand elk jaar afneemt.
- Boerderijen stoppen met veeteelt of moderniseren zodanig dat het minder interessant lijkt voor de zwaluwen. Toch zijn we de eigenaars van de plaatsen waar de boerenzwaluw nog voorkomen, heel dankbaar voor hun engagement.
- Leuk is ook dat er bij de controle van kerkuilkasten voor de eerste maal een broedgeval hoog in de toren van de St. Leonarduskerk kon genoteerd worden door Vogelwerkgroep Ardea.
- We zochten naar vleermuizen op het Golfterrein Cleydael. Na een boeiende intro door Ronny in Barcelar trokken we o.l.v. Ronny en Jeroen bij het invallen van de duisternis met ca 25 personen - waaronder enkele zeer geïnteresseerde kinderen – op zoek naar vleermuizen. De batdetectors detecteerden prima het geluid van 2 soorten: dwergvleermuis en watervleermuis. Maar nog spectaculairder waren de vele visuele waarnemingen. Ze cirkelden rondom onze groep.
- We ruimden ook 2 x zwerfvuil in de Cleydaellaan/Zinkval.
- We maakten een heel gezellige en interessante daguitstap naar Keiheuvel en De Most in Balen.
- We leerden met een mooie groep kinderen heel veel over wilde bijtjes en hommels aan het bijenhotel in De Reukens. En we knutselden ook een eenvoudig bijenhotelletje en speelden een hommelspel. Wat smaakte de koele bijendrank heerlijk op de snikhete junidag.
- We maakten verkennende wandelingen in het Solhofpark om daar kortelings de boomplaatjes te vervangen.

Op de volgende bladzijden kan je ons programma vinden voor de komende maanden (oktober tot en met december). Heel welkom!

En geef je waarnemingen tijdens je wandelingen in Aartselaar zeker in op www.waarnemingen.be

Interesse om mee na te denken over onze werking, om een steentje (of steen) bij te dragen, om ons leuk ploegje te komen vervoegen ... laat het zeker weten aan : Luk Smets – luk.smets@telenet.be of Jeroen Touchant – joentouch@hotmail.com

Als je inschrijft voor activiteiten bij Natuurpunt Aartselaar zal je op je mailadres op regelmatige basis (ca 1 x per maand) onze last minute berichten (Natuurflits) ontvangen met info over onze werking en activiteiten. Wens je deze berichten niet te ontvangen, dan kan je uitschrijven onderaan in de Natuurflits.

04.10

Leuven - Kampenhout

MUSEUM VOOR DIERKUNDE EN HERFSTWANDELING STEENTJESBOS

We bezoeken onder leiding van een museumgids het Museum voor Dierkunde in Leuven. Het museum is een verborgen schat in het centrum van Leuven. In de achterbouw van het Koningscollege huist het de zoölogische collectie van KU Leuven, verzameld tussen 1850 en vandaag, met als doel biologiëstudenten een 'tastbaar' beeld te geven van de diversiteit van het dierenrijk. De collectie toont wonderbaarlijke dieren uit alle hoeken van de wereld. Een aanrader!

Na de middag maken we met plaatselijk Natuurpuntgids, Richard Raeymaekers, een prachtige vroege herfstwandeling in het natuurgebied Steentjesbos in Kampenhout. Het is een waardevol oud bos, dat samen met het Schiplakbos, het Snijselsbos en het Hellebos-Rotbos deel uitmaakt van De Groene Vallei, een oase van rust tussen de steden Leuven, Brussel en Mechelen.

zaterdag 4 oktober, van 9.15 u tot ca 17.30 u

We vertrekken aan 't Spant, Boomsesteenweg 335 te Wilrijk. Kostendelend samenrijden aan 0,10 euro/km. We sluiten af ter plekke omstreeks 16.30 u. **Inschrijven is noodzakelijk.**

Er kunnen slechts 20 personen deelnemen.

Dit doe je door 4 euro p/p te storten op rekening BE07 5230 8080 0166 van Natuurpunt Aartselaar met als mededeling "Museum Dierkunde en Steentjesbos" en vermelding van mailadres.

Meebrengen: picknick (middagdrank kan aangekocht worden), stevige wandelschoenen (of laarzen bij vochtig weer). Info bij Ria Thys, ria.thys@telenet.be of Kurt Crauwels, crauwels.kurt@skynet.be. Honden zijn niet toegelaten op deze excursie.

18.10

Ename

BOS T'ENAME

We bezoeken het eeuwenoude Bos t'Ename. Dit bos ligt op de heuvels van de Vlaamse Ardennen ten oosten van Ename, een deelgemeente van Oudenaarde. Het is één van de best onderzochte bossen van Vlaanderen en bovendien een ecologische en cultuurhistorische toplocatie.

We willen tijdens deze uitstap ook kennis maken met hakhoutbeheer, een bosbeheer waarbij het bos voortdurend in een jong stadium wordt gehouden. Vroeger, tot aan WOII, waren dergelijke bossen overal in Vlaanderen aanwezig, maar ondertussen is deze beheervorm nagenoeg verdwenen. Bos t'Ename is één van de weinige plekken in ons land waar deze historische beheervorm nog wordt toegepast.

Onze gids is Guido Tack, auteur van de fantastische boeken "De bossen van Vlaanderen" (1993) en "12.000 jaar Bos t'Ename" (2021). Dus naast de finesses van het hakhoutbeheer gaan we veel wijzer worden over de geschiedenis van het Bos t'Ename in het bijzonder en over bossen en bosbeheer in samenhang met de cultuurhistorie in het algemeen.

zaterdag 18 oktober, van 8u tot ca 14u

We vertrekken aan 't Spant, Boomsesteenweg 335 te Wilrijk. Kostendelend samenrijden aan 0,10 euro/km.

De geleide wandeling duurt ongeveer 3 uur van 9.30 u tot 12.30 u.

Terug in Wilrijk rond 14 u.

Meebrengen: picknick en drankje, stevig schoeisel en kledij, aangepast aan de heersende weersomstandigheden

Info en inschrijven: Wim Mertens wim.a.mertens@proximus.be

Honden zijn niet toegelaten op deze excursie.

19.10

Solhofpark

PADDENSTOELENWANDELING

Wat zijn paddenstoelen? Waar en wanneer kan je ze vinden? Hoe herken je de verschillende soorten? Wat eten ze? Wie eet hen? Waarom zie je ze vooral in de herfst? En waar wonen nu precies die kabouters? Zoveel vragen... Als je graag enkele antwoorden over deze bijzondere

levensvormen te weten komt, kom dan zeker luisteren naar onze gidsen tijdens een paddenstoelwandeling in het Solhofpark.

zondag 19 oktober, van 10 u tot 12 u

De wandeling is toegankelijk voor alle leeftijden, zolang ze niet bang zijn van vuile voeten. Hopelijk mag je jezelf tegen het einde van de wandeling een beginnend mycoloog noemen.

Jeroen Touchant en Astrid Lamens zijn onze gidsen.

Afspraak op de parking van het Gemeentelijk Sportcentrum, Kleistraat Aartselaar. Einde omstreeks 12 u. Meebrengen: waterdicht schoeisel of laarzen.

Deelnemen is gratis maar wel inschrijven bij Jeroen Touchant - joentouch@hotmail.com met vermelding van het aantal personen.

10.11

Chalet De Hamer

FILM: FEEDING TOMORROW

We werken als Natuurpunt graag mee aan een mooi project van VELT (Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren) Wat als ons voedselsysteem niet ten koste gaat van de natuur, maar er juist mee samenwerkt? De film Feeding Tomorrow kadert in het FoodFilmFest en neemt je mee naar inspirerende projecten waar agro-ecologie en voedseldiversiteit centraal staan.

De film volgt pioniers in landbouw, gezondheidszorg en onderwijs die aan een veerkrachtiger systeem werken: gezonde voeding uit kleine, lokale landbouwbedrijven kan scholen en ziekenhuizen voeden, de bodem en biodiversiteit herstellen en mensen opnieuw verbinden met hun omgeving.

Feeding Tomorrow

Ideaal voor wie op een laagdrempelige manier kennis wil maken met de uitdagingen én kansen van het landbouwsysteem van de toekomst. Een nabespreking kan helpen om linken te leggen met onze eigen context en lokale initiatieven in de kijker te zetten.

maandag 10 november, van 20 u tot ca 22 u

Afspraak in Chalet De Hamer, della Faillelaan Aartselaar (= tegenover Cultureel Centrum). Deuren om 19.45 u. Parkeren op parking van het Cultureel Centrum ! We vragen een kleine bijdrage, maar een welkomstdrank is inbegrepen.

Inschrijven is noodzakelijk per mail naar francismertens@hotmail.com of ria.thys@telenet.be liefst voor 3 november en je inschrijving is definitief na storting van het juiste bedrag op BE41 9799 6588 7710 van Velt Zuid-Antwerpen met de mededeling: 10 nov. + aantal personen lid/niet lid
Deelname voor leden Natuurpunt, Gezinsbond en Velt: € 5,00 / niet-leden: € 7,00

16.11

Cleydaellaan en Cleydaelbos/ Zinkval

ADOpteer een BERM - ZWERFVUIL RUIMEN

De laatste opruimactie die we met Natuurpunt Aartselaar plannen dit kalenderjaar. Toch wel belangrijk, want geef toe: fietsen en wandelen langs propere bermen en in een zwerfvuilvervrij natuurgebied is toch wel fijn. Dus: kom helpen bij onze zwerfvuilactie...!!!

zondag 16 november, van 10 u tot ca 11.30 u

Afspraak op de parking aan Zinkval. Werkhandschoenen en stevig schoeisel zijn aan te raden.

Deelname melden bij Ronny Verelst – ronnyverelst@telenet.be - 0475/58 55 70

28.11

Technisch Centrum, Oudestraat

BEHAAG NATUURLIJK 2025

Samenstellen en bedelen van plantpakketten

Met het samenstellen en de bedeling van de plantpakketten en knotwilgoten sluiten we de haagplantcampagne Behaag...Natuurlijk 2025 af. Met "Aartselaar zoemt" krijgt "Behaag...Natuurlijk 2025" een bijzonder mooi toemaatje... Het gaat niet goed met wilde bijen en deze cruciale bestuivers staan voor grote uitdagingen: van klimaatverandering en pesticiden tot een steeds kleiner wordend bloemenaanbod door toeneemende bebouwing.

Het resultaat? Een tekort aan voedsel voor de vele soorten wilde bijen die onze natuur rijk is.

We bieden daarom zorgvuldig samengestelde bloemenpakketten aan, die je kan aanplanten in bloempotten, sierborder of bloemenwei.

vrijdag 28 november, van 15.30 u tot 18 u en/of van 18 u tot 19.30 u

Heb je enkele uurtjes vrij om een handje toe te steken bij het samenstellen van de plantpakketten? Dan ben je meer dan welkom op vrijdag 28 november van 15.30 u tot 18 u in het Technisch Centrum, Oudestraat, 8 Aartselaar.

Of wil je de plantpakketten helpen bedelen aan de klanten? Traditiegetrouw stellen we een kleine verkoopstand op en bieden we de klanten een gratis drankje aan. Dus hulp is zeker welkom! Kom dan diezelfde dag van 18 u tot 19.30 u naar dezelfde afspraakplaats.

Meld je aanwezigheid vooraf aan Luk Smets - luk.smets@telenet.be 0477 66 94 32

Voor kinderen, ouders of grootouders

Snuit is het buitenpretloket van Natuurpunt. We nemen kinderen en (groot)ouders mee op pad. Naar buiten, om natuur te beleven.

Met het Snuitlogo herken je dadelijk onze kinderactiviteiten.

SNUIT

30.10

Chalet De Hamer

KOOKWORKSHOP VOOR KINDEREN

Herfstverlof!

We gaan samen koken. Heb jij er ook zin in? We maken een soepje en een hoofdgerecht met "vergeten" groenten en natuurlijk mag een dessertje niet ontbreken.

We dekken de tafels heel feestelijk en smullen samen met mama of oma, papa of opa. Uiteraard zorgen we na ons etentje samen voor de afwas en de opruim, want dat hoort nu eenmaal bij een feestje.

donderdag 30 oktober, 14u tot 16.30u

15 kinderen tussen 7 en 13 jaar mogen deelnemen.

Voorwaarde: elk kind dient vergezeld te zijn van 1 volwassene (die ook een handje meehelpt bij het bereiden van het eetmaal). Deelnameprijs 10 euro per kind – begeleidende volwassene: gratis. Water is inbegrepen. Andere frisdranken: 1 euro per glas.

Afspraak om 14 u stipt in Chalet De Hamer, della Faillelaan Aartselaar
Einde omstreeks 16.30 u.

Graag aanmelden bij Ria Thys – ria.thys@telenet.be met vermelding van naam en leeftijd kind - naam van begeleidende volwassene.

Deze kooknamiddag is een samenwerking tussen Natuurpunt Aartselaar en Gezinsbond Aartselaar

Niel

NATUUR.HUIS DE PAARDENSTAL

Natuur.huis de Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat en is ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266. Of vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153 volgen.

In de periode oktober 2025/april 2026 enkel de eerste zondag van de maand open, telkens van 13u tot 17u
Info: 0486/105.080 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

04.10 – 01.11 –
06.12

Schelle/Wintam

VOGELS KIJKEN OP HET NOORDELIJK EILAND

Elke maand maken vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel een vogelkijkwandeling rond het Noordelijk eiland. De wandelafstand bedraagt 4 km, het tempo is dus laag en men krijgt dan ook ruim de tijd om de vogels te bekijken. Het aantal deelnemers wordt beperkt, **meld dus vooraf je deelname via:** debacker-vanlinden@telenet.be

zaterdag 4 oktober, 8u50 tot 12u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, veerboot 9u en veerboot terug om 12u.

Volgende datums: 1 november, 6 december en 3 januari

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

05.10

NIEL

VOLG DE GIDS

Zin in een heerlijke herfstwandeling in de prachtige natuur van Walenhoek? Trek je wandelschoenen aan en ga mee op stap. Achteraf kan je in het Natuur.huis nagenieten met een warm of koud drankje.

zondag 5 oktober, 14u tot 16u30

Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, ook bereikbaar via het achterwegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 268.

Zin om mee te gaan, **meld je deelname:** chris.deranter@gmail.com

02.11

Terhagen

VOLG DE GIDS

Zin in een heerlijke wandeling in de prachtige natuur van de Kleiputten Terhagen? Trek je wandelschoenen aan en ga mee op stap. Achteraf kan je in de chalet nagenieten met een warm of koud drankje.

zondag 2 november, 14u tot 16u

Onthaal natuurgebied Kleiputten Terhagen, bereikbaar via ingang Nieuwstraat Terhagen, ter hoogte van de nieuwe rotonde, volg daar de Natuurpunt-pijlen. Er is een fietsenparking en beperkte parking voor auto's.

Zin om mee te gaan, **meld je deelname:** chris.deranter@gmail.com

07.11

NIEL

DE TERUGKEER VAN DE WOLF IN DE LAGE LANDEN

Yente De Maesschalck neemt je vanavond mee in de mysterieuze wereld van deze iconische dieren. Sinds de terugkeer van de wolf in de Lage Landen gaat hij regelmatig op stap om het wel en wee van deze dieren op te volgen en gidst hij wolvenexcursies. Volgende thema's komen vanavond aan bod: Is het mogelijk om met de wolf samen te leven en wat gebeurt er als je oog in oog zou komen te staan met de door-dringende ogen van een wolf?

Hoe kan je wolvensporen herkennen en komt er een moment dat er wolven zullen lopen in de Rupelstreek? Laat je tijdens deze infoavond verrassen door de unieke levenswijze van deze toppredatoren en kom te weten hoe wolven het lokale landschap rond hun poot kunnen draaien.

vrijdag 7 november, 19u30 tot 21u30

Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, ook bereikbaar via het achterwegje achter de

huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 268.

Het aantal plaatsen in Natuur.huis is beperkt. **Meld je komst via:**

yente_demaesschalck@hotmail.com

Inkom: 5 euro (leden Natuurpunt) – 8 euro (niet-leden Natuurpunt)

15.11

Rumst/Walem

VOGELS KIJKEN GGG BATTENBROEK/ GROTE VIJVER

Samen met vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel kan je om de 2 maanden een vogelkijkwandeling maken langs de Dijle en de Grote Vijver en omheen het GGG Battenbroek. De wandelafstand bedraagt 4 km en de wandeling gaat over goed begaanbare paden. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 15 november, 9u tot 12u

Picknickplaats wandelbrug Netedijk Rumst, volg aan Markt wegwijzer Netebruggen

Meebrengen: verrekijker, een vogelgids en eventueel een telescoop.

Het aantal deelnemers wordt beperkt, meld dus vooraf je deelname via: debacker-vanlinden@telenet.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

20.11

Rumst

FIETSTOCHT VOGELRIJKE NETEVALLEI

Deze fietstrip leidt ons naar enkele prachtige vogelkijkplekken in de Netevallei, met vogelkijkhut Eeckhoven in Rumst als eerste stopplaats, waar we hopelijk de eerste wintergasten mogen verwelkomen. Vervolgens fietsen we langs de Babelbeekse Beemden, op de grens van Duffel en Lier, waar Natuurpunt Oude Spoorweg met vele partners samenwerkt aan een nieuw waterrijk landschap. Hetzelfde beeld in de polder van Lier, vroegere hooilanden werden

Wolf – foto: David Van den Broeck

er omgetoverd tot prachtige wetlands. Na de middag fietsen we omheen het natuurreservaat Anderstad, om vervolgens via de dijken van het Netekanaal en de Nete in Duffel langs enkele vogelrijke spaarbekken van Waterlink te fietsen. De vogelkijfietstocht wordt afgesloten aan enkele goede stopplaatsen aan de Grote Vijver en het GGG Battenbroek. De totale fietsafstand bedraagt 45 km. Heb je een elektrische fiets, hou er dan rekening mee om met een opgeladen batterij te vertrekken.

donderdag 20 november, 10u tot 17u

Picknickplaats wandelbrug Netedijk Rumst, volg aan Markt wegwijzer Netebruggen

Meebrengen: verrekijker en aangepaste kledij. Voor een snack en een tas koffie of thee houden we een stop in Lier. **Het aantal deelnemers is beperkt, meld vooraf je deelname:** info@natuurpuntrupelstreek.be en vermeld ook je GSM-nummer. Mits voorspelling slechte weeromstandigheden (regen/wind/ijzel) wordt de vogelkijftocht uitgesteld tot een latere datum.

22.11

Rumst

DAG VAN DE NATUUR IN STUYVENBERGBOS

De meesten kennen het Stuyvenbergbos tussen de Hollebeekstraat en de Hoge Meentochtstraat als een wat eentonig bos gericht op houtkap, gekenmerkt door rijen Corsicaanse den en Amerikaanse eik. Natuurpunt Boom-Rumst droomt echter van een inheems loofbos en die transformatie kost veel tijd en inspanning, waar we jouw hulp zeker bij kunnen gebruiken. Vandaag gaan we opnieuw de strijd aan met Amerikaanse vogelkers, een invasieve exoot die als we niet ingrijpen geen ruimte laat voor andere soorten. De kleine exemplaren ontwortelen we, de grotere worden geringd. Verder zorgen we ervoor dat de inheemse boompjes die we eerder aanplantten niet in de verdrukking komen.

Werkhandschoenen en stevige schoenen zijn een must, indien mogelijk een spade.

zaterdag 22 november, 9u tot 12u

Indien je met de auto komt, kan je best parkeren aan de oude watertoren in de Rumstsestraat. Met de fiets kan je meteen het bos in bovenaan de Hollebeekstraat. Zin om te helpen?

Meld je komst via:

natuur.boomrumst@gmail.com

28.11

Boom/Niel/Schelle

BEHAAG..NATUURLIJK!

vrijdag 28 november, ophalen pakketten

- Boom (10u30 – 11u30) Ecohuis 't Kleibrood, 's Herenbaan 129
- Niel/Schelle (15u – 16u) gemeentehuis Schelle, parking inrijden via Leopoldstraat

29.11

Hemiksem/Terhagen

BEHAAG..NATUURLIJK!

Zaterdag 29 november, ophalen pakketten

- Hemiksem (10u30 – 11u), gemeentemagazijn, G. Gilliotstraat 50
- Terhagen-Rumst (12u – 15u), Technisch Centrum, Korte Veerstraat 43

07.12

NIEL

VOLG DE GIDS

Zin in een heerlijke wandeling in de prachtige natuur van Walenhoek? Trek je wandelschoenen aan en ga mee op stap. Achteraf kan je in het Natuurhuis nagenieten met een warm of koud drankje.

Zondag 7 december, 13u30 tot 16u

Natuurhuis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, ook bereikbaar via het achterwegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 268.

Zin om mee te gaan, meld je deelname: chris.deranter@gmail.com

13.12

Rupeldijk Wintam

KAPPEN STRUWEEL OP HET NOORDELIJK EILAND

Om de bekikbaarheid van de poelen en plassen optimaal te houden moet er af en toe wat struweel gekapt worden. Helpers zijn erg welkom, vooral om afgezaagde takken te versjouwten. Achteraf wordt het snoeihout verhakeld door medewerkers van het ANB. Belangrijk: vrijwilligers die werken met een kettingzaag moeten verplicht gebruik maken van veiligheidskledij:

zaagbroek, veiligheidsschoenen, veiligheidshandschoenen en veiligheidshelm.

zaterdag 13 december, 9u15 tot 12u

Rupeldijk Noordelijk eiland, ter hoogte van de zitbank aan de grote plas.

Hou er rekening mee, dat als je met de auto komt, je niet op de dijk mag rijden en best parkeert aan de parking oude sluis. Bereikbaar via de Nijverheidstraat en Oude Sluisstraat.

Of je neemt de veerboot van 9u aan de Rupeldijk in Schelle en wandelt links op de dijk tot de plaats van afspraak.

20.12

Schelle/Wintam

VOGELS KIJKEN KOUTER – HET MOER EIKEVLIEET-WINTAM

De laaggelegen riviervalleien van de Rupel en de Schelde worden afgezoomd door een 11 meter hoge zandrug, die zich uitstrekt ten zuiden van de dorpskernen van Ruisbroek, Eikevliet en Wintam. Tot midden de jaren zeventig van de vorige eeuw waren deze kouters met kleine akkers, afgezoomd met brede akkerstroken een paradijs voor akkervogels. Tot die periode werden er voornamelijk asperges geteeld. Daarna kwam de omschakeling naar de intensieve landbouw, eerst met de teelt van bloemkolen, later met mais en was het einde verhaal voor de akkervogels. Het goede nieuws is dat er stilaan een ommekeer werd ingezet, en dat er opnieuw veldleeuweriken broeden op de Klein-Brabantse kouters. Het zijn er maar enkele, maar het geeft hoop. De zangvlucht van de veldleeuwerik is een genot om naar te kijken. Ze stijgen op en beginnen uitbundig te zingen, omhoog schroevend in steeds kleiner wordende spiralen, tot ze met het blote oog nog nauwelijks te zien zijn. Om dit spektakel te bekijken moeten we nog enkele maanden geduld hebben. Maar overwinterende veldleeuweriken bekijken, dat moet lukken, ga je mee op stap?

zaterdag 20 december, 13u20 tot 17u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, veerboot 13u30 en veerboot terug om 17u.

De wandelafstand bedraagt ongeveer 11km. Meld vooraf je deelname, met tevens vermelding GSM-nummer via: info@natuurpuntrupelstreek.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

De wolf in het magazine Zoogdier en in Natuur.huis de Paardenstal

In de nieuwste editie van Zoogdier, het Nederlands-Vlaams magazine van de Zoogdierverseniging en Natuurpunt zijn Nederlandse en Vlaamse bijdragen aan het Wolves Across Borders-congres bijeengebracht. Het themanummer Wolf kan je lezen op de website van Zoogdierverseniging: www.zoogdierverseniging.nl. Als lid van Natuurpunt kan je je abonneren op Zoogdier voor 17,50 euro per jaar.

Op vrijdag 7 november organiseert Natuurpunt Rupelstreek een info-avond over de terugkeer van deze iconische dieren, met als spreker Yente De Maesschalck. Sinds de terugkeer van de wolf in de Lage Landen gaat Yente regelmatig op stap om wildlife-camera's te plaatsen en sporen te zoeken. Afspraak: 19u30 Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat. Het aantal plaatsen in Natuur.huis de Paardenstal is beperkt. Meld je komst vooraf via: yente_demaesschalck@hotmail.com. Inkom: 5 euro (leden Natuurpunt) – 8 euro (niet-leden Natuurpunt)

De foto op deze pagina werd gemaakt door David Van den Broeck, toen hij even oog in oog stond met een wolf.